

som ett slag på örat. Ett och annat i stort sett icke oävet nummer vanprydes ock av någon enstaka språklig omöjlighet t. ex. n:r 40: "Vem är, jag ser — i krubban lägges ner." I samma vers förekommer "vem är — som ligger med besvär — på hö" etc. N:r 43 innehåller följande: "Mitt hjärta alltid *vankar* — där Jesu krubba står."

Utgivarens egna översättningar äro i regel ganska lyckade. Dock behandlas originalen ibland med en frihet som icke är odelat välgörande. Stundom kan ock en viss osäkerhet ifråga om ordvalet i svensk psalmstil komma till synes. Så höra t. ex. *isbergen* i 62:5 liksom *vännernas lag* i 103: 5 till de ord som man helst icke vill höra i en *svensk* psalm. Ej heller passar formen *be* (för *bedja*) i 75: 3.

Dessa anmärkningar äro emellertid ingalunda avsedda att förtaga det goda intrycket av boken. Säkert kommer den att förvärva sig många vänner. Och det förtjänar den.

*Knut Peters.*

## Sparsamhet med verkningsmedlen särskilt i kyrkoårets beredelsetider!\*

Det fordras inte så litet av behärskning för att efter kyrkoårets tider rätt avväga innehålllet i gudstjänsterna, så att man inte tar ut en kommande stor högtid så i förskott, att till sist, när dagen kommer, intet nytt finnes varken att lysna till eller sjunga med i. Vill man vinna det resultatet, att samma åhörare söndag efter söndag komma till kyrkan, så måste man — särskilt om en och samma präst alltid tjänstgör där — sörja för, att det inte blir enahanda. Farligast i ifrågavarande avseende äro naturligtvis beredelsetiderna, advents- och passionstiderna. Ty själva beredelsen innebär ju, att man också skådar framåt, mot den kommande högtiden. Detta framåtskådande måste ju emellertid göras så, att det ger aning om den kommande högtiden, men inte träder den för nära. "Spänningen" i kyrkoåret måste finnas kvar — om jag så får uttrycka mig.

Ifråga om psalmval är adventstiden lyckligt lottad, ty åtminstone i Wallinska psalmboken ha adventspsalmerna med undantag för ps. 50 just beredelsekaraktär — "Bereden väg för Herren", "Bjud Kristus hem till dig", "Gör porten hög" etc. — och äro skilda i uppställningen från julpsalmerna. Vad predikan beträffar, utgör evangeliet på 1. S. i Adv. nog en svårighet, i det att Jesu intåg inbjuder till att tala om Jesu ankomst — icke ss. något som skall komma med julen, utan ss. något som sker den dagen. På det viset konkurrerar 1. S. i Adv. med julens evangelium.

På liknande sätt utgör också evangeliet på Fastlagssöndagen en svårighet, kanske en ändå större. Det märktes i en radiohögmässa i år, som jag hörde. Och ändå framgår det tydligen av texten, att den talar om något, som skall komma. Även utläggningen av texten måste peka framåt och väcka önskan att höra fortsättning. Psalmvalet under passionstiden erbjuder den största svårigheten, ty de flesta psalmerna äro långfredagspsalmer — de tala inte bara om lidandet, utan om döden på korset. Vid ovan omtalade radiogudstjänst förekomma alla dessa, t. o. m. 94! En psalm, som börjar: "Guds rena lamm oskyldig på korset för oss slaktad", och som dessutom är både så välkänd men ändå av hela vårt folk så vördad och helighållen, skulle aldrig sjungas annat än på Långfredagen och möjligen — enl. gammal sed — vid nattvardsgång, ehuru jag för min del vid nattvardsgång hellre låter våra sorgligt nog ganska okända nattvardspalmer sjungas, ss. t. ex. ps. 152. Man kunde naturligtvis i högmässorna under passionstiden låta passionspsalmerna vara och försöka välja

\*) Ovanstående har tillställts Red. med begäran om införande.

passande psalmverser från andra avdelningar i psalmboken. Men då förlorar passionstiden mycket av sin allvarliga karaktär. Ett sparsamt bruk av dem är i mitt tycke det riktigaste. Då kan man kanske inte helt undvika att före Långfredagen sjunga om döden på korset, men de dyrbaraste klenoderna bör man spara till Långfredagen. Den dagen vill jag sjunga ps. 75, ps. 92 (jag gläder mig åt, att den vackra melodien är svensk) ps. 89, ps. 94, ps. 95 (för den vackra av Lindegren komponerade melodien skull) ps. 520 och sist naturligtvis ps. 76: 8. Tyvärr räcker inte högmässan till för alla dessa psalmer. Men dem man väljer, böra inte ha sjungits ofta förut, utom möjl. ps. 95, vars melodi kanske annars verkar alltför obekant. För passionspredikningar och högmässotexter ur Kristi pinas historia kunna ju lämpliga psalmverser väljas ur ps. 80—88 och även f. ö. så som evangelieboken angiver. Dock bör man vid 3. Akten, 3. stycket taga ps. 76: 2—3 i st. för som det står 76: 1—3, så slipper man versen, som säger att Jesus är död. Vidare synes mig vid 4. Akten, 1. stycket ps. 76: 5—7 mindre lämplig. Alla tre verserna tala om döden ss. något fullbordat. Då är ps. 78: 5 bättre, fastän den talar om korset. Den är kanske här den bästa. Men man kan också välja ps. 75: 12. Ej heller förefaller mig vid 4. Akten 2. och 3. styckena ps. 77 passande. Vid 2. stycket kan man taga ps. 75: 12 och vid 3. ps. 76: 2. Här man nattvardsgudstjänst i Fastan, är kanske ingen psalm så lämplig som ps. 97. Den är passionspsalm, men genom melodin — samma som till 150 — erinrar den också om nattvarden. — Dock jag kommer visst för långt från ämnet. Vill man ha en lämplig passionspsalm till högmässorna under passionstiden, är väl ingen bättre än 86: 1! "Du går... att oss... förena". Den pekar framåt. Den må vara ingångssalm under hela passionstiden! Den erinrar om allvaret men ss. någonting som skall ske! Till sist: Kan det för den, som i passionstiden bereder sig till att följa berättelserna om Jesu lidande steg för steg, givas en vackrare psalmvers att sjunga denna tid än ps. 518: 4? Ej heller den psalmversen tar ut något i förväg av det som skall komma.

Riala, passionstiden 1931.

Gils Olsson Nordberg.  
vice pastor.

Onekligan måste man nog medgiva att det ligger något berättigt i författarens påpekande av faran att iförväg taga ut för mycket av en kommande högtid såväl i fråga om predikostoff som psalmmaterial. Dock synes författaren skjuta något över målet. Detta intryck framkallar i synnerhet hans förslag rörande psalmvalet under passionstiden. Att icke någon psalm, där Jesu lidande omtalas såsom något fullbordat, skulle få användas förrän på Långfredagen är väl att gå för långt. Att så efter linjal tillrättalägga kyrkoåret torde få anses icke bara omöjligt utan även olyckligt. Det är att driva de-tempore-principen *in absurdum*. Det är att upphöja tjänaren till herre, att göra medlet till ändamål. Det är att av de-tempore-principen som är avsedd att vara en hjälp, i stället göra en hindrande boja. Avsikten med kyrkoåret är dock att låta de särskilda styckena av Guds frälsningsrådslut framträda ett i sänder i skarp belysning. Och hela Jesu lidande måste väl för att klart kunna skådas ses i ljuset från korset. Först mot bakgrunden av Jesu död får hans lidande den rätta meningen. Denna bakgrund måste därför — om än med en viss sparsamhet — få framträda hela passionstiden. Mot användningen av ps. 94 vid varje gudstjänst, där något stycke av lidandeshistorien behandlas, torde därför knappast från kyrkoårets synpunkt någon invändning kunna göras. Däremot bör ju icke någon psalm — icke ens 94 — slitas för ofta. Mot denna psalms regelbundna användning vid nattvardsgång torde då förr invändningar kunna göras, främst den att därmed lösryckes själva nattvardshandlingen ur kyrkoårets sammanhang. Den blir s. a. s. belyst endast från en sida under det att en mångsidig belysning faller över den heliga handlingen, om efter kyrkoåret växlande offertoriepsalmer komma till användning. Alltså: vi ha förvisso all anledning att låta de-tempore-principen få göra oss de stora tjänster, den kan, och tacksamt erkänna dessa, men vi ha ock skäl att vakta oss för godtyckliga konstruktioner och överdrifter.

K. P.